

19. Мех Н. Лінгвокультурологема ЛОГОС: когнітивний, прагматичний, функціонально-стилістичний аспекти // Автореф. дис... доктора філол. наук. – К., 2009. – 35 с.
20. Мех Н. Лінгвокультурологема ЛОГОС у поетичному світі Ліни Костенко // Культура слова. – Вип. 73. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – С. 49 – 53.
21. Мушкетик Ю. Честь і обов'язок дати життя в слові // Дивослово. – 1997. – № 2. – С. 3 – 5.
22. Пахльовська О. „Українська ідея – як спадок європейського гуманізму// Слово і час. – 1998. – № 1. – С. 50 – 56.
23. Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних: Матеріали круглого столу / Ред.-упоряд. Т.В.Шаповаленко. – Х. : Прапор, 2006. – С. 17 – 22.
24. Словник української мови: В 11 т.– Т.4. – К.: Наукова думка, 1973. – С.768–769.
25. Словник української мови: В 11 т.– Т.9. – К.: Наукова думка, 1978. – С.367–372.
26. Снозик І. Ліна Костенко: „Література – це високовольтна лінія духу“ // Літературна Україна. – 2011. – 6 жовтня. – С. 4.
27. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління: (історико-літературний та поетикальний аспекти). – К.: Смолоскип, 2010. – 632 с.

The article is devoted to verbalizing of the concept „word - language“ in poetic creation of Lina Kostenko. It is accented on that word appear like the most substantial display of an internal I, by the form of involvement to the folk and humanity, character of creation, potential endlessness of senses, archetype of national spirit.

Key words: word, concept, character, semantics, archetype, appearance, poetic creation.

УДК 81'373.23

Шевцова Валентина (Луганськ)

ОСОБЛИВОСТІ БІБЛІОНІМІВ ПОЕЗІЙ ІВАНА ФРАНКА

У розвідці проаналізовано особливості франкових біблїонїмїв з погляду їх форми, структури, джерел й мотивів. Доведено, що за формою біблїонїми графічні й матеріально виражені, за структурою – це речення різної будови, джерела – українська мова та поодинокі – запозичення з інших мов, мотив називання поетичних творів пов'язаний з їх лейтмотивом.

Ключові слова: біблїонїм, джерело, структура, мотив, онїмізація, трансонїмізація, апелїатив.

Поезія Івана Франка глибока й довершена, а його слово загартоване соціальною боротьбою в Галичині останньої чверті ХІХ столїття, тра-

гічним життям народу, його незламною силою, мудрістю, природним розумом, ударом надскладної та злющої долі, вогненною кров'ю поетового серця; надією на зміни економічних законів суспільства; вірою у свободу, у краще майбутнє, у відкриття всіх обривів, у перемогу революційно-демократичної ідеї. Його слово – це розповідь про внутрішній стан людини, стан душі поета, якому все болить: нестерпні умови праці, трагічне життя людей села й міста, інтелігенції, за якою пішли б інші верстви населення шляхом поступу до волі, до прийдешнього добробуту. Удари життя не ламають ні поета, ні його ліричного героя, ні його віри, навпаки, стверджують його слово. Митець виплеканим словом, сповненим національного колориту, полонить нас, дослідників і читачів. Так, саме Іван Франко «... *помножив духовні скарби свого народу й підніс його до вершин світової величі*» [2, 31]. Тож такими творами захоплюються: читають і вивчають. Мову художніх творів І.Франка досліджували І.Ковалик, Л.Лисиченко, Т.Панько, Я.Януш, О.Сербенська, Я.Закревська, та ін. Своєю мовною практикою письменник збагачував українську літературну мову. Можливості мови І.Франко широко використав у своїх поетичних творах. Він сміливо вводив у лірику науково-філософську, публіцистичну термінологію, прозаїзми, професіоналізми [2, 169]. Заслугове на увагу й така група лексики, як власні назви, що нероздільно пов'язані з іншими групами лексики та з твором у цілому: Вони є складниками художнього стилю письменника, поетичного зокрема, і потребують дослідження.

Українськими власними назвами цікавився й досліджував їх І.Франко, який залишив нам три студії з ономастики [4], в одній з яких пише, що власні назви «... здавна признані немаловажним матеріалом як для фільольога для пізнання самої структури язика, так і для історика та етнолога» [4, 11]. Письменник, звичайно, знав закономірності власних назв (джерела, походження, мотиви номінації, способи й механізм творення). «Франко – ономаст», – пише Ярослав Рудницький [4, 7-8], що дає підстави думати про особливу увагу «багатобічного Івана Франка» (повістяра, поета, драматурга, літературного критика, перекладача, редактора, науковця, ономаста) до створення й уживання онімів у власних творах. Це й стало одним із чинників вибору теми нашої розвідки, об'єктом якої є поезії Івана Франка, генія українського народу; предметом обрали лише одну з ономастичних груп – бібліоніми як початкові репрезентанти, орієнтири читача в просторі текстів інших авторів.

Бібліоніми впливають на сприйняття й розуміння тексту, наповнюють твір певними асоціаціями, самі проймаються текстовими особливостями й найважливіше – вони є одним із мовних засобів, що беруть участь у створенні ідіостилу поета чи прозаїка.

Мета розвідки – встановити особливості франківських біблійонімів, яка передбачає розв'язання завдань: з'ясувати види біблійонімів за формою їх вираження, структуру й мотиви називання поезій.

За формою матеріального/нематеріального вираження біблійоніми поезій І.Франка є графічними та звуковими (вербальними). Графічні засоби вираження біблійоніма майже системно – у збірках *«Зів'яле листя»*, *«З вершин і низин»*, *«Із днів журби»*, рідко – у збірках *«Мій Измарагд»* і *«Semper tūo»*. Із графічних знаків використовуються три зірочки (***) , літерний знак (N.N) і арабські цифри (1-40). Три зірочки – це вже низка однорідних одиниць, що відокремлює одну поезію від іншої. Арабські цифри відокремлюють поезії циклу *«Гадки на межі»* (збірки *«З вершин і низин»*) та поезії *«Строфи»* (збірки *«Мій Измарагд»*), де використано для відокремлення від цифри 1 до 40 включно. Поодинокі застосовано і літерні знаки N.N, і зірочки одночасно (***) за таким порядком: спочатку ряд зірочок, потім літерні знаки; зірочки й у цьому випадку відокремлюють одну поезію від іншої, а N.N служить біблійонімом. На нашу думку, автор використовує його у випадку небажання називати ім'я особи, до якої звертається або це негативний типовий образ, про що пише і сам автор. Відсутність словесно вираженого заголовка, як правило, вказує на родову специфіку лірики. Нам уявляється, що вербальний заголовок у поезій І.Франка буває відсутній і через його повтор першим рядком поезії або авторський біблійонім відсутній через тісний ідейно-тематичний зв'язок з текстами й біблійонімом циклу збірок поезій.

За своєю структурою біблійоніми здебільшого однокомпонентні (*«Встань»*, *«Журавлі»*, *«Ідеалісти»*, *«Товаришам»*, *«Беркут»* та ін.), двокомпонентні (*«Скорбні пісні»*, *«Нічні думи»*, *«Думи пролетарія»*, *«Профілі і маски»*, *«Рідне село»* та ін.) і поодинокі – багатоконпонентні (більше двох слів: *«Завжди те саме»*, *«Пам'ятай, що живеш»* та ін.). У науковій літературі думка про статус однокомпонентних біблійонімів типу *«Ідилія»*, двокомпонентних типу *«Пісня і праця»* або *«Моя любов»* вирішується неоднозначно: одні мовознавці вважають, що однокомпонентні структури є окремими словами; двокомпонентні – словосполученнями або сполученнями слів; інші констатують, що біблійоніми не можуть бути ні окремими словами, ні словосполученнями, ні реченнями, бо вони не тотожні їм, *«а співвідносяться з такими частинами тексту, як вступ, основна частина, висновок»* [1, 162]. Автор цієї теоретичної тези висуває й вагомий аргумент. Незважаючи на все це, як нам здається, все ж таки біблійоніми, зокрема й поезій, мають статус речення, бо має всі його основні ознаки (предикативність, модальність, інтонаційну завершеність, відносно смислову завершеність, граматичну суцільність). Такі біблійоні-

ми є односкладними («Поет», «Ідилія» та ін) або двоскладними («Чим пісня жива?»), простими поширеними («Рідне село») або непоширеними («Україна»), повними («Не надійся нічого») або неповними односкладними («Замість пролога»), неповними двоскладними реченнями («Ужас на Русі»), поодинокі – складними реченнями («Пам'ятай, що живеш»). Односкладні превалюють над двоскладними реченнями, неповні – над повними, що вважаємо специфікою бібліонімів І. Франка.

Реченнева структура моделюється з власних і апелятивних назв. Власними назвами як компонентами реченнєвої структури є трансонімізовані антропоніми та топоніми. Серед таких антропонімів, що зазнають трансонімізації, найбільш задіяні власні імена реальних осіб, напр.: бібліонім «Олі» – Оля – дружина І. Франка; прізвища реальних осіб, напр.: «Котлярєвський» – автор репрезентує того, хто вперше «українським словом розпочав співати»; «Корженкові» – Корженко – друг автора: «Друже сердечний мій, Ходімо разом!» – звертається в однойменній поезії автор; імені та прізвища реальних осіб, напр.: «Гриць Турчин» – Гриць Турчин – герой однойменного вірша про рекрутське життя; «Максим Цюник» – Максим Цюник – робітник, який загинув у штольні в Бориславі; «Іван Вишенський» – в одній із кращих своїх поем репрезентує постать видатного українського полеміста XVI – початку XVII століття Івана Вишенського. Поодинокі використовує трансономатизовані імена, імена біблійних осіб: «Мойсей» – біблійний пророк, іменем якого Великий Каменяр назвав одну зі своїх поем. Поодинокі у функції бібліонімів уживаються трансономатизовані топоніми («Україна», «До Бразилії»). Мотивом називання поезії власною назвою може бути посвята поезії особі, Батьківщині, відповідь на якісь дії певній особі.

Однокомпонентні структури, що реалізуються трансономатизованими власними назвами, уживаються і як дво- чи багатоконпонентні бібліоніми, сполучаючись з онімізованими апелятивами, наприклад: «Абу-Касимові капці», «Бідний Генріх», «Коваль Бассім», «Пригоди Дон-Кіхота», «Святий Валентій», «Смерть Каїна» та ін. Апелятиви власне українського походження сполучаються з власними іменами іншомовного походження: «Абу-Касимові капці» – мотивом називання: східний сюжет, а дійсність схожа на галицьку: деспотизм, беззаконня, здириства в Австро-Угорській імперії. Тому й бібліонім складається з арабського «абу» та українського розмовно-побутового імені Касим і апелятива «капці» – вид взуття. «Коваль Бассім» – апелятив «коваль» українського походження, Бассім – іншомовного; через призму Бассіма, коваля, геній духу народного викривав пороки тогочасного суспільства. «Бідний Генріх» – український прикметник бідний і ім'я Генріх, запозичене з ні-

мецької мови; поема «Бідний Генріх» – вільна переробка старонімецького твору дер Ауе [2, 182]. Бідний матеріально – багатий духовно; чисте кохання, подружня вірність звеличує його. Якщо до складу бібліонімів входить власна назва, вона співвідноситься з тим, що називає.

Найбільша криниця, звідки І.Франко брав будівельний матеріал для бібліонімів, – це апелятиви й передусім – літературознавчі терміни:

«Веснянки»: мотив називання - поезії, написані як хоріві народно-обрядові пісні, у яких оспівується пробудження природи, кохання, надії на врожай і т.ін. «Гімн»: мотив називання - гімн, або це схвальна пісня, поет схвалює дії утверджувача свободи, правди, борця за щастя і свободу працюючих. «Ідилія» – вірш із циклу «EXCELSIOR». Мотив: вірш має форму буколічної поезії – буколік. «Поезія» – вірш із циклу «Профілі і маски». Мотив: роль поезії в житті людини, про що говорять хоча б такі рядки: «І вбогі жили б ми, понурі, як хмари, Якби не поезії дивнії чари». «Поет» – поет, у перекладі з грецької мови означає «творець, письменник». Мотив: у віршах циклу автор висловлює погляд на поезію поета, на його завдання служити народові, правді, палити неправду, зло, ненависть. «Притчі»: мотив – дійсно представлені притчі – поезії, написані у формі літературного твору алегорично-повчального характеру, який змістом близький до байки. «Замість пролога» – пролог у перекладі з грецької означає *передмова*, автор уважає, що вірш «Замість пролога» є передмовою, вступом до його збірки «З вершин і низин». Мотив: збірка перейнята передчуттям революційного оновлення світу, тож їй і бути замість пролога. «Сонети» – «сонет» латинського походження, так називаються поезії, написані у формі 14-тирядкового ліричного вірша, що і послужило мотивом називання таких же чотирнадцятирядкових поезій І.Франка «Тріолет». Тріолет у перекладі з французької означає тип вірша, який складається з трьох строф, у кожній з яких вісім рядків й тільки їй властиве римування, що і є мотивом називання франкової поезії. «Строфи» – строфа в перекладі з грецької означає у віршуванні ритмічно завершену частину твору не більше за 14 рядків. У Франка поезії – з 4-х, 3-х ритмічно завершених рядків, що і стало мотивом номінації бібліоніма. «Легенди» – цикл, у якому зібрані легенди; легенда – латинського походження, уживається в 4-х значеннях. У поета це вигадка: те, що здається неймовірним.

Бібліоніми відтермінологічного походження можуть вживатися з власними назвами: «Дума про Наума Безумовича»; власна назва є оказіоналізмом: Насправді йдеться про Івана Наумовича, продажного галицького політикана, негативний образ якого й визначив мотив трансформації реального імені та прізвища. Аналогічний мотив створення

бібліоніма «*Дума про Маледикта Плосколоба*» – це Венедикт Площанський, редактор «Слова».

Апелятиви, колишні терміни, сполучаючись з іншими загальними назвами, так само утворюють бібліоніми. Значення загальної назви обирається залежно від лейтмотиву поезії, напр.: «*Притча про життя*», «*Притча про красу*», «*Притча про нерозум*», «*Думи пролетарія*», «*Пісня будущини*» – називається об'єкт, навколо якого розгортаються дії. Склад колишнього терміна поширюється характеристичним компонентом, вибір якого залежить від лейтмотиву твору, напр.: «*Скорботні пісні*», «*Сучасна приказка*», «*Нові співомовки*», «*Вільні сонети*» й ін. Рідко використовує І.Франко терміни інших галузей, він уживає їх в бібліонімах так само у сполученні з характеристичним компонентом: «*Меморандум будяків*» – меморандум будяків; *меморандум* – слово латинського походження в перекладі українською мовою означає те, про що слід пам'ятати; *будяки* – колючі трав'янисті рослини – бур'яни. У вірші – це документ, у якому викладаються погляди визискувачів – будяків. «*Звірячий парламент*» – *парламент*, слово французького походження, у перекладі українською означає *говорити*; у байці – це найменування найвищої Австро-Угорської монархії. «*Панські жарти*» – у поемі це галицьке село кінця 40-х років XIX ст. Пан не допускав думки про те, що його підлеглі можуть бути вільними й глумитись над їхньою гідністю, звідки й назва твору. «*Рідне село*» – образ-символ галицького села та його мешканців, – звідси й мотив називання поезії. Село й селяни хвилювали митця. Все це сприяло появі циклу поезій «*По селах*», де зображено типове в матеріальному й духовному бутті села [2, 174].

Джерелом бібліонімів франкових поезій були й апелятиви декількох інших лексико-тематичних груп: Насамперед – це назви осіб за якоюсь ознакою, напр.: «*Декадент*» – слово французького походження – «*deca dent*» – занепадницький. Мотив: аргументована відповідь тим, хто звинувачував поета в декадентстві, хто критикував збірку «Зів'яле листя». «*Каменярі*» – каменяр – робітник, який добуває або обтісує каміння, труд його надзвичайно важкий. «*Керманич*» – керманич – той, хто править кермом або вождь; у поезії – поетичний образ відважних трудівників – карпатських лісорубів і плотогонів, що дає ґрунт для утворення бібліоніма. «*Сідоглавому*» – Ю.Романчукові і йому подібним псевдопатріотам, любителям багатства І.Франко дав відповідь на звинувачення в антипатріотизмі. «*Ідеалісти*» – ідеалісти – ті, що схильні до ідеалізації дійсності; у тексті вірша І.Франко зображує філософів-ідеалістів та їхніх прихильників – так і народився бібліонім «*Ідеалісти*». «*Товаришам*» – товариші – ідейно зв'язані, які разом беруть участь у спільній справі,

боротьбі, однодумці; У І.Франка – образи пролетарів, свідомих, мужніх борців за новий лад. «*Наймит*» – наймит – той, кого віддали на роботу до власника; у поезії наймит – алегоричний образ трудового народу, який жив під гнітом визискувачів, у нестерпних умовах працював до скону, – звідси й мотив називання поезії. «*Ботокуди*» – ботокуди – ті, хто верховодить; у поезії – галицькі верховоди, які боролися за посади; трудовий народ вважали неробами, «лінтюхами», «сірим бидлом», – звідси й мотив називання поеми. «*Снівакові*» – співак у І.Франка – це той, хто прославляє, оспівує у своїх поезіях когось або щось, у поезії автор роздумує про роль поета, а також і поезії в суспільному житті; готовність поета чесно працювати для народу, віддати йому всі сили, – звідси й мотив називання твору. «*Конкістадори*» – конкістадори – запозичене з іспанської мови, у перекладі українською означає завойовники.

Для бібліонімів використовувались також назви дій і процесів: «*Спомини*» – відтворювання в пам'яті певних обставин, образів; у поезії І.Франко зображує нестерпне життя західноукраїнського селянина, у якого «хлопська» хата, а у багатія – панський двір, вікно «з широким поглядом скляним», де живуть поміщики-дідичі – «цивілізації тривкий опліт», – звідки й назва циклу поезій. «*Похорон*» – похорон – обряд провідів і поховання тіла померлого; у поезії – це суд над зрадництвом, відступництвом, викриття псевдогероїв, псевдovoждів, правлячої верхівки, яка приймала народ за «робочу худобу». У поемі – гімн справедливості і бій авантюристам, – звідси й назва твору. «*Поклони*» – поклони – нахилення голови або верхньої частини тулуба на знак вітання, подяки, поваги; у поета – це виступ з критикою, як зазначав сам І.Франко, «колінопереклонної, поклонобійної та черствосердої» моралі; він засуджує нещирю корисливу псевдолюбов, – звідси й мотив називання циклу. «*На суді*» – суд – розгляд чисті-небудь провини; у поезії поет викриває експлуататорський світ, розвінчує буржуазний спосіб життя, несправедливий цісарський суд, – звідси мотив назви вірша.

Криницею бібліонімів була для митця лексико-тематична група «Птахи»: «*Журавлі*» – журавлі – великі перелітні птахи з довгими ногами і прямим гострим дзьобом; у поезії – образи незвичайної виразності – галицькі селяни, що шукають кращого життя, – звідси й назва вірша. «*Беркут*» – беркут – великий хижий птах з породи орлів; у поезії беркут – алегоричний образ царя-ката, який несе страх і смерть, тривогу й зло, – звідси й назва вірша.

Із лексико-тематичної групи «Комахи» використано один вид комах – оси. «*Оси*» – у поезії викриває і засуджує потворні явища тогочасного життя, для чого використовує всі мовні засоби сатирично-гумористичної

розповіді й дошкуляє, як оси жалом, сарказмом, пародіюванням моралі рабської покори, пристосовництва, лицемірної брехні, – звідси й назва.

Онімізований апелятив, що виконує функцію бібліоніма, обтягується характеристичним компонентом:

Апелятивом-іменником, що виражає ознаку апелятива: «*Гадки на межі*» – роздуми поета над тим, що приводить до людської трагедії, – звідси й назва циклу поезій. «*Товаришам із тюрми*» – заклик рвати пута, боротися за новий суспільний лад, за «вільну працю і вільну любов»; тюрмою він називає Австро-Угорську імперію, – звідси і назва вірша. «*Картка любові*» – припускаємо, що слово картка поет ужив з значенням «сторінка книжки або зошита», думки поета про особисте щастя і коханої, – звідси й назва. «*Думи пролетарія*» – думи вжито в значенні думки, що з’являються в результаті міркування; у циклі поезій зображено пролетарів-борців, мета яких – повалити ненависний світ; роздуми відбуваються з етичних, політичних і філософських питань. «*Із днів журби*» — особисті переживання поета, викликані перевтомою від світської і клерикальної реакції, – звідси й назва збірки.

• Прикметником як характеристичним елементом: «*Нічні думи*» – І.Франко ніколи не перестає вірити в кращі дні, щасливіші від сучасних йому; глибокі переживання за долю народу, свій обов’язок перед ним, згадки про підступність ворогів не давали поету спокою, – звідси й назва. «*Зів’яле листя*» – зів’яле листя – як зелене листя втрачає зелений колір, в’яне, так пригасає кохання в серці ліричного героя, – звідси й назва збірки поезій, у яких відбилися настрої поета в час їх написання.

• Числівником: «*Перший жмуток*», «*Другий жмуток*», «*Третій жмуток*» – жмуток уживається у значенні невелика в’язка віршів, які відрізняються дещо лейтмотивом, передусім – це різний душевний стан героя, його переживання, викликані горем, тугою, самотністю, – звідки й три бібліоніми.

• Займенником у сполученні з іменником. «*Мій Ізмарагд*» – Ізмарагдами називалися у давньоруській літературі збірники статей, повчань, притч, оригінальних і перекладних, з яких І.Франко брав матеріал для роздумів, створював високо поетичні трансформації, тому й назвав збірку «*Мій Ізмарагд*», – тобто власна збірка, його власне творіння. «*Моєму читачеві*» – його читач – той, хто розуміє його поезію, кого вона глибоко зачіпає, хто є духовно багатою особистістю.

Поодинокі залучає поет як будівельний матеріал слова, що означають дію. Таким бібліонімом є «*Не мовчи*» – у тексті закликає поет молодь до боротьби зі соціальним злом, неправдою, породженим тогочасним суспільним ладом, – звідси й назва вірша.

Субстантивовані слова, а потім онімізовані, рідко, але також беруть участь як будівельний матеріал для бібліоніма «*Давне й нове*» – у збірку «Мій Ізмарагд», крім нових поезій, митець долучив і ті, що були написані раніше, – звідси й назва бібліоніма. «*Знайомим і незнайомим*» – ад’єктивовані, потім субстантивовані, а потім онімізовані слова, які й служать назвою циклу; філософи-ідеалісти і їх ідеалістичні системи розсиплюються «під сонцем дійсної науки», – тож про це мають знати знайомі й незнайомі, всі носії ідеалізму та його систем, – звідси й назва циклу поезій.

Одним із джерел походження бібліонімів (хоча й поодиноким) у поета є фразеологічні одиниці, запозичені з латинської й старослов’янської мов. Лат. «*Vivere temento*» – укр. «*Пам’ятай, що живеш*»; у поезії митець висловлює готовність письменника чесно служити народові, – звідси й назва поетичного твору. Лат. «*Semper tiro*» – укр. «*Поет – завжди учень*» – справжній митець слова завжди вчиться, збагачується новими знаннями, – звідси й назва поезій. Лат. «*Semper idemi*» – укр. «*Завжди те саме*»; у поезії автор гнівно засуджує несправедливий світ, закликає «робочі руки» йти «боєм проти зла», проти «брехні й тьми» й буде перемога, – звідки й назва вірша. Старослов’янський «*Глас вопіючого во пустини*» – укр. «*Голос волаючого в пустелі*» – вислів походить з Біблії – значення «даремний заклик до кого-небудь, залишений без уваги, без відповіді, а також одинокий виступ, не підтриманий ніким» [3, 66]; у поезії титан праці визначає завдання поета – служити людям, хоча надрважке, інколи безуспішне: «Де станеш ти, ніхто не схоче стати». Поет не бачить ліричного героя, але чує його, проймається його порадами й готовий їх прийняти й бути провідником духовним.

Отже, про джерела бібліонімів можна сказати словами І.Франка: «... теми черпані з різних джерел, домашніх і чужих, східних і західних...» [5, 29]. Структура бібліоніма формується за моделями гнучкого типу: «один компонент», «два компоненти», «багато компонентів». Мотив номінації залежить від лейтмотиву поетичного твору. Тож і джерела, і наявність чи відсутність окремих структур і лейтмотиви текстів – все це свідчить про особливості франкових бібліонімів.

1. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. – К.: Академія, 2009. – 264 с.

2. Засенко О.Є. Поезія І.Франка // Історія української літератури. – Том четвертий. – Книга друга: Література 70-90-х років XIX ст. / О.Є Засенко, Н.Л. Калениченко, О.Ф. Ставицький, Л.Ф. Стеценко. – К.: Наук. думка, 1969. – 450 с.

3. Коваль А.П., Коптілов В.В. Крилаті вислови в українській літературній мові. – К.: Вища шк., 1975. – 335 с.

4. Франко І. Назвознавчі праці: Перше книжкове видання з приводу століття народин 1856-1956. – Назвознавство / за ред. Яр. Рудницького. – Вінніпег: Українська Вольна Академія наук, 1957. – 80 с.

5. Яременко В. До всіх народів і до всіх віків // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. (В.Яременко, Є.Федоренко). – Книга 1. – К.: Рось, 1994. – 703 с.

In this work Franko's biblionims are analyzed from the point of their form, structure, sources and motives. It is proved, that biblionims are graphic by the form and pecuniary expressed, by the structure – are sentences of different constitution, sources – Ukrainian language and rarely – loans from other languages, motive of nomination poetic works is connected with their leitmotif.

Key words: *biblionim, source, structure, motive, nomination, transnomination, appellative.*